ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ **ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖ਼ਤਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ**

ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟਾਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ-ਅਧਾਰਤ ਖਤਰੇ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ; 2022 ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟਾਂ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਤਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ (CISA) ਨੇ ਸਕੂਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇਨਫੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਸਕੂਲ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ।

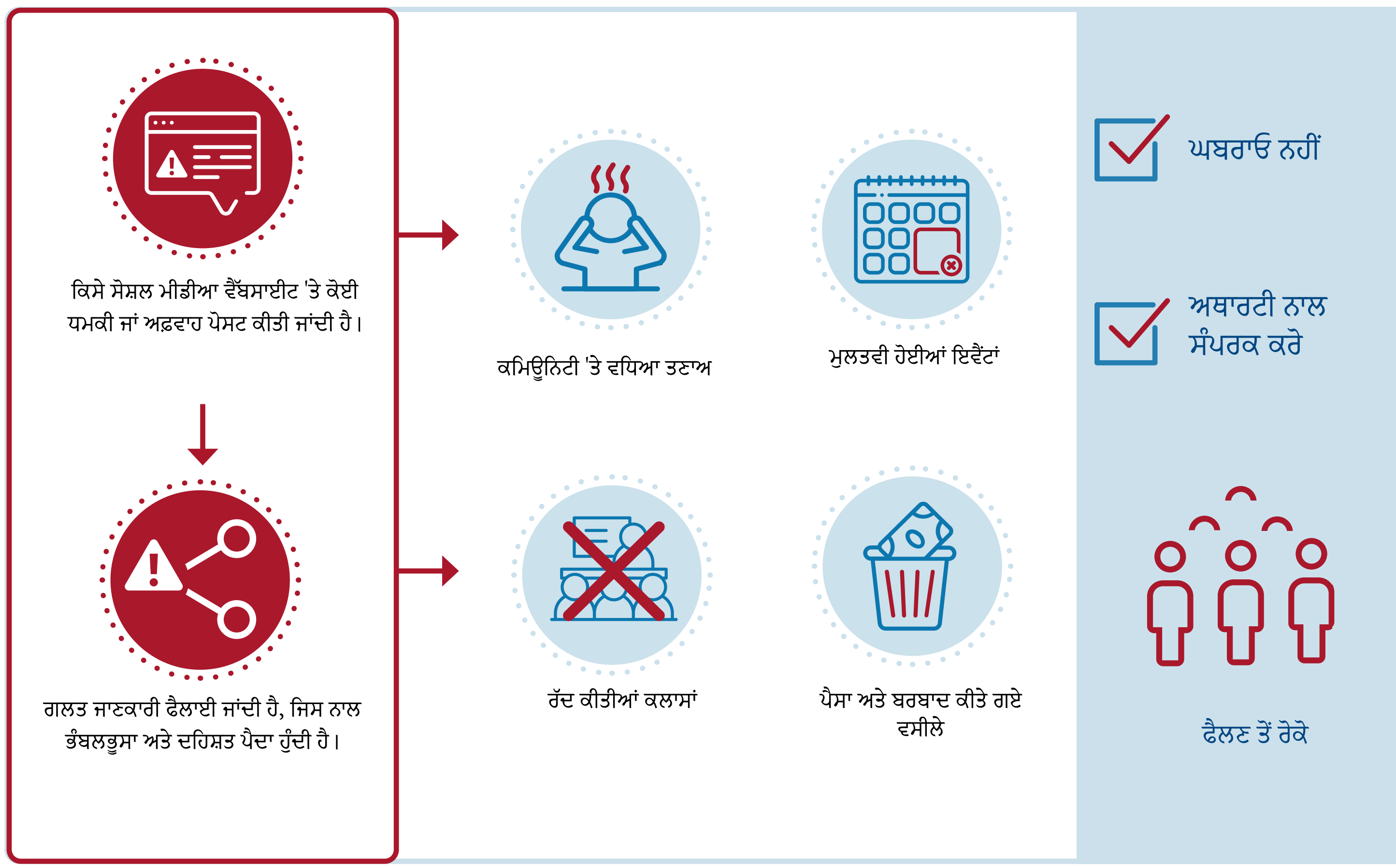

ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।[1] ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਮਕੀਆਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਾ, ਧੋਖਾ ਜਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਖਤਰਾ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਤਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਵੈਂਟਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿ, ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।[2] ਇਹ ਚੱਕਰ-ਸਕੂਲੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਾਧੇ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨਾਲ-ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਕਸਰ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।[3]

ਹਾਲੀਆ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ

ਦਸੰਬਰ 2021 - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰ

ਖਤਰਾ: ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਬੰਬ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਨਤੀਜਾ: ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਬੰਦ ਰਹੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਈ।

ਮਾਰਚ 2022 - ਲੂਈਜ਼ੀਆਨਾ

ਧਮਕੀ: ਇੱਕ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਮਕੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ।

ਨਤੀਜਾ: 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਾਰਚ 2022 – ਮੈਰੀਲੈਂਡ

ਧਮਕੀ: ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਦੇ ਇੱਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇੱਕ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮਸਟਰਡ ਗੈਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਧਮਕੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ।

ਨਤੀਜਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਲੀਚ ਲੈ ਆਇਆ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਾਰਚ 2022 - ਨਿਊਯਾਰਕ

ਧਮਕੀ: 15 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਨਤੀਜਾ: ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਤਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਮਿਡਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰਿਮੋਟ ਲਰਨਿੰਗ ਚੱਲੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਧਮਕੀ (ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ) ਦੇਣ ਦੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਲਈ 11 ਸਾਲਾਂ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮਾਰਚ 2022 – ਵੈਸਟ ਵਰਜੀਨੀਆ

ਧਮਕੀ: ਇੱਕ 17 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਨਤੀਜਾ: ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੂਨ 2022 - ਇਲਿਨੌਇ

ਧਮਕੀ: ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਨਤੀਜਾ: ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਲਾਕਡਾਊਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਰਚ 2023 - ਸਾਊਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ

ਧਮਕੀ: ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਿਡਲ-ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਥਾਨਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ "ਉਡਾਉਣ" ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

ਨਤੀਜਾ: ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਆਮ ਸਰਗਰਮੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਸੀਲੇ

CISA ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਆ
cisa.gov/topics/physical-security/school-safety

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਡੌਕਸਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ
cisa.gov/resources-tools/resources/cisa-insights-mitigating-impacts-doxing-critical-infrastructure

ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਸ਼ੀਟ
cisa.gov/resources-tools/resources/personal-security-considerations-fact-sheet

ਵਾਧੂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ, ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਡ੍ਰਿਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ।
SchoolSafety.gov

CISA ਟੇਬਲਟੌਪ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ ਪੈਕੇਜਜ਼ (CTEPs)
cisa.gov/resources-tools/services/cisa-tabletop-exercise-packages

ਫ਼ਿਊਜ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ
dhs.gov/fusion-center-locations-and-contact-information

ਸੇਫ਼ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਸਕੂਲਜ਼
Sandy Hook ਮਾਪਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸੰਗਠਨ।
safeandsoundschools.org

ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (REMS)
rems.ed.gov

ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ - ਕੀ ਕਰੀਏ
cisa.gov/news-events/news/what-do-bomb-threat

ਤਰਜੀਹੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ (PTS)
cisa.gov/resources-tools/programs/priority-telecommunications-services

[1] ਫਿਲਡੈਲਫੀਆ ਦਾ ਸਕੂਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ। 2021. "ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ." ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਦਫਤਰ। ਅਗਸਤ 29, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। philasd.org/blog/2021/12/16/schoolviolence/

[2] Zalaznick, Matt. 2022. "ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਹੁਣ ਕੋਵਿਡ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।" ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ। ਅਗਸਤ 29, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। districtadministration.com/student-behavior-on-social-media-is-now-a-bigger-threat-than-covid/

[3] ਯੂ.ਐੱਸ. ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਹਿਊਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼। 2016. ਸਕੂਲ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। ਰੋਗ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕੇਂਦਰ। ਅਗਸਤ 29, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। cdc.gov/violenceprevention/pdf/school_violence_fact_sheet-a.pdf#:~:text=Not%20all%20 injuries%20are%20visible.%20%20Exposure%20to%20youth,can%20result%20from%20school%20violence.%20Understanding%20School%20Violence

ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ [4,5]

ਹਰ ਸਕੂਲ ਵਿਲੱਖਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ "ਮਿਆਰੀ ਤਰੀਕੇ" ਵਾਲੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ **ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਪਲਾਨ** (EOP) ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਹਰ ਸਕੂਲ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ।

- **EOP ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇਪਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (REMS) ਟੂਲਕਿੱਟ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਸਕੂਲ ਕੋਰ ਪਲੈਨਿੰਗ ਟੀਮ ਦੇ **ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੋ।** ਸਪਸ਼ਟ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ।
- **ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋਖਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਖਤਰਿਆਂ** ਅਤੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਗਿਆਨ, ਅਨੁਭਵ, ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਡੇਟਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਖਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੋ।
- **ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿਕਸਿਤ** ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ, ਪਹੁੰਚ, ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- **EOP ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ** ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ।
- **ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ EOPs ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।** ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ **ਤਰਜੀਹੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਾਓ** ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਏ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣ।

[4] ਯੂ.ਐਸ. ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਯੂ.ਐਸ. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ, ਯੂ.ਐਸ. ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਵਿਭਾਗ, ਯੂ.ਐਸ. ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ। 2013. *ਉੱਚ-ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗਾਈਡ।* ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ, ਫੈਡਰਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਏਜੰਸੀ। ਅਗਸਤ 8, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। rems.ed.gov/docs/REMS_K-12_ Guide_508.pdf

[5] ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ। ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ। K-12 ਸਕੂਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਈਡ ਉਤਪਾਦ ਸੂਟ। ਅਗਸਤ 8, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। cisa.gov/k-12-school-security-guide-product-suite

[6] ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ। ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ *ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਡਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ FBI ਗਾਈਡ।* ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ। ਅਗਸਤ 8, 2022 ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। fbi.gov/investigate/counterintelligence/threat-intimidation-guide

[7] ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ। 2018। "ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚੋ: ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸੰਘੀ ਅਪਰਾਧ ਹਨ।" ਫੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਅਕਤੂਬਰ 5, 2018 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। fbi.gov/news/stories/ hoax-threats-awareness-100518

ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਕੂਲ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਉਪਾਅ [6,7]

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਫਾਲੋ-ਅਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। **ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜੁਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।** ਪੁਲਿਸ ਹਰ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਕਦਮ

1 ਆਪਣੇ EOP ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ

- ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਟੇਕਹੋਲਡਰਾਂ (ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਰਿਵਾਰ, ਆਦਿ) ਦੀ ਬਣੀ ਕੋਰ ਪਲੈਨਿੰਗ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ **EOP ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕਰੋ।**
- **ਧਮਕੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ** (ਬੰਬ ਸੁੱਟਣਾ, ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਅੱਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਸ਼ੂਟਿੰਗ, ਆਦਿ) ਅਤੇ EOP ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।
- **ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ,** ਆਦਿ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੰਚਾਰ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰੱਖੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।
- **ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ** (ਲਾਕਡਾਊਨ, ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ, ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ)।

2 ਸਾਰੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ

- **ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ** ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ।
- **ਜੇਕਰ ਤਤਕਾਲ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ 9-1-1 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।**

ਵਾਧੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ

- **ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ** ਕਿ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।
- **ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਟਾਓ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੋ।** ਸੁਨੇਹਾ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ਾ ਲਾਈਨ, ਮਿਤੀ, ਸਮਾਂ, ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ, ਆਦਿ) ਨੂੰ ਛਾਪੋ, ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੋ, ਸਕ੍ਰੀਨਸ਼ੌਟ ਲਓ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਕਰੋ।
- **ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਰਹੋ।** ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਲੌਕਡਾਊਨ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉੱਥੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਬਾਰੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਬੰਬ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ

- **ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ।**
- **ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ:**
  - 9-1-1 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।
  - ਸੁਵਿਧਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ, ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ EOP ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।
- **ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ DHS ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਚੈੱਕਲਿਸਟ** ਨੂੰ ਵੇਖੋ।
- **ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਰਹੋ।** ਸੁਵਿਧਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਲੌਕਡਾਊਨ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉੱਥੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਬਾਰੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ'

ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

- ਢੁਕਵੇਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਤਾਮੀਲ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋ।
- ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਣ ਕਰੋ।
- ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਓ।
- ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਓ।
- ਸਾਈਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ(ਵਾਲਿਆਂ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।